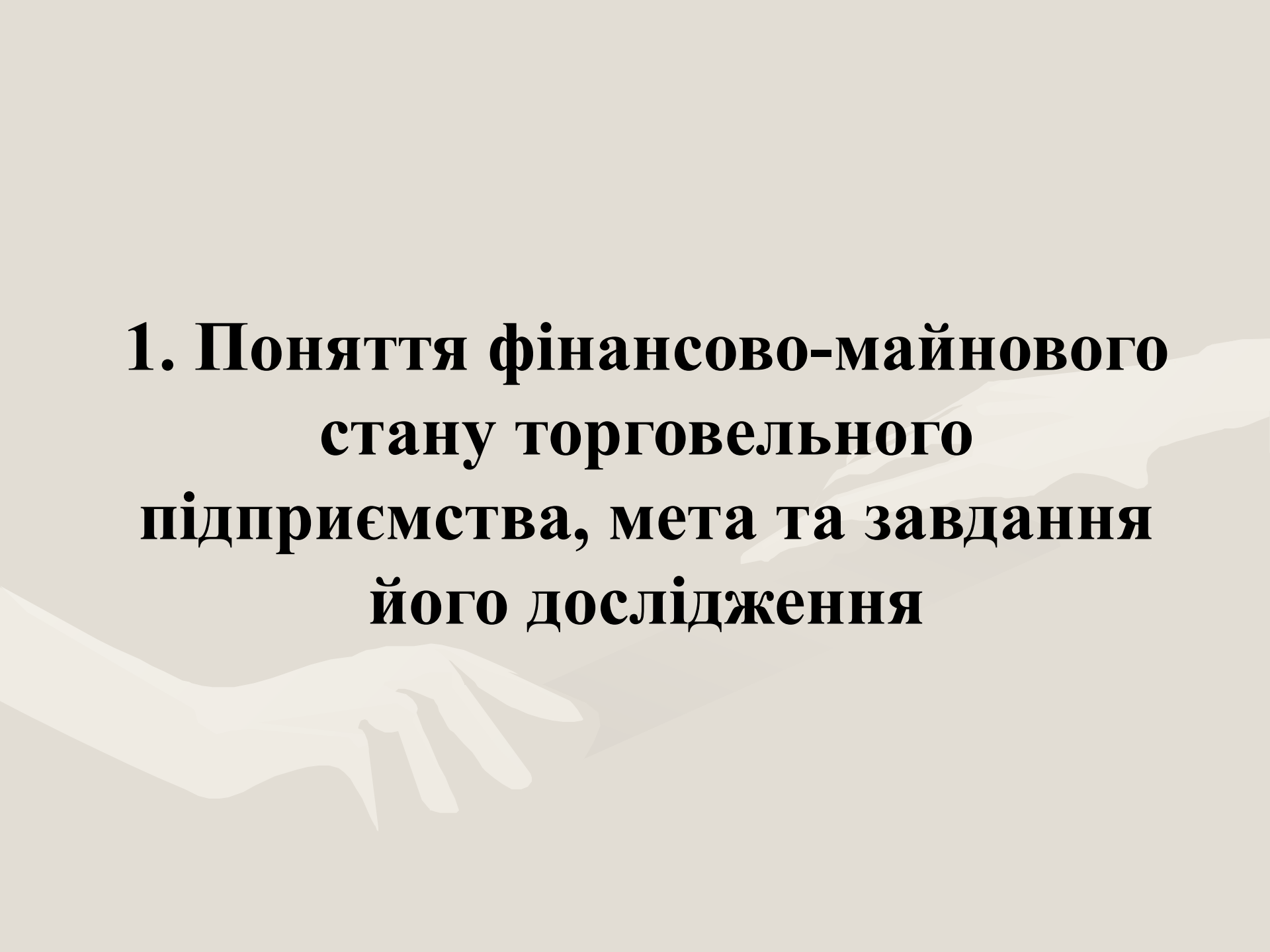


*Частина 2. Економіка
торговельного підприємства*

**Тема 16. Фінансово-майновий стан
торговельного підприємства та
методи його оцінювання**



**1. Поняття фінансово-майнового
стану торговельного
підприємства, мета та завдання
його дослідження**

Фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають рівень збалансованості окремих структурних елементів активів та капіталу, а також ефективності їх використання.

Задачі дослідження фінансово-майнового стану підприємства

- дослідження рентабельності та фінансової стійкості,
- дослідження ефективності використання майна (капіталу) підприємства, забезпечення підприємства власними оборотними коштами,
- об'єктивна оцінка динаміки та стану ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства;
- оцінка становища суб'єкта господарювання на фінансовому ринку та кількісна оцінка його конкурентоспроможності;
- аналіз ділової активності підприємства та його становища на ринку цінних паперів;
- визначення ефективності використання фінансових ресурсів.

**Основні елементи, що визначають
фінансовий стан підприємства**

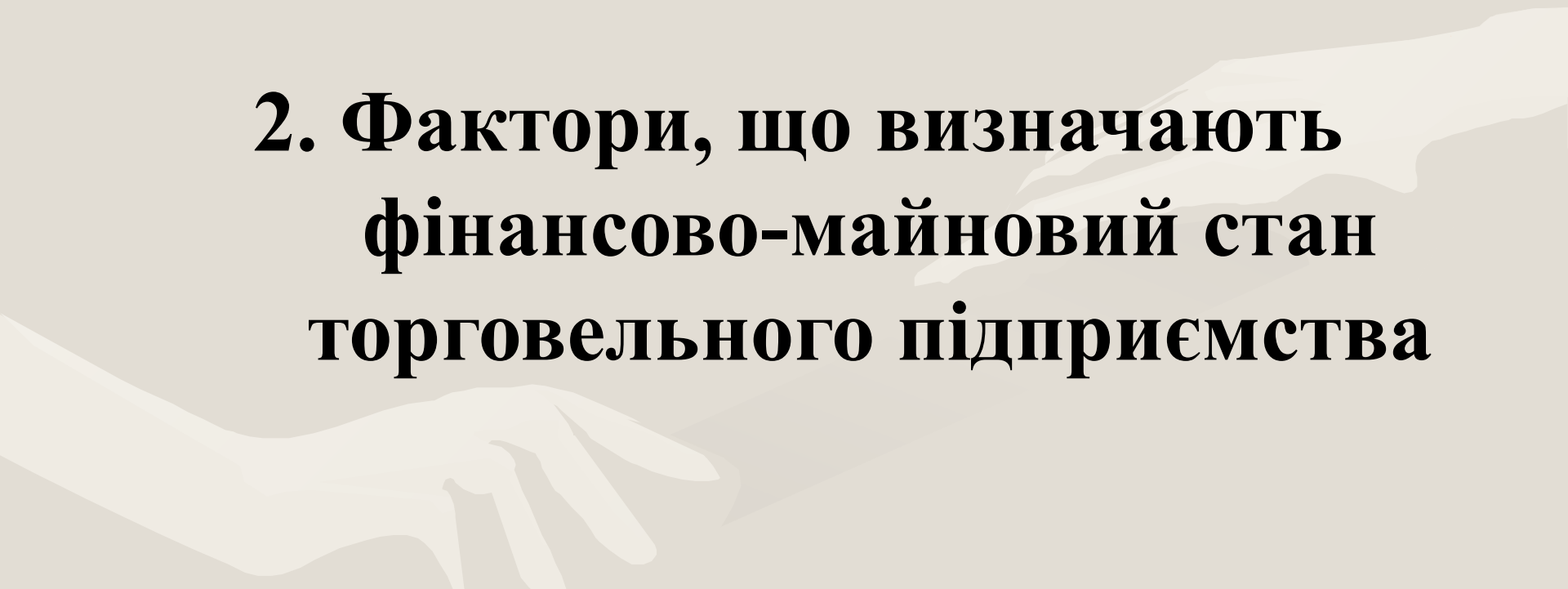
Ліквідність та
платоспроможність

Ділова активність

Фінансова стійкість

Рентабельність





2. Фактори, що визначають фінансово-майновий стан торговельного підприємства



Зовнішніми стосовно підприємства є ті фактори, на які воно не може впливати або цей вплив може бути незначним (ендогенні).

Зовнішні фактори


1. Міжнародні: стан світової господарської системи, стабільність міжнародної торгівлі
2. Національні: політичні, економіко-демографічні, культурні, науково-технічні.
3. Ринкові: розмір податкових ставок, рівень відсотка за кредити, ступінь монополізації галузі, рівень розвитку ринкових відносин і ринкових структур, стан ринку праці, інвестиційна активність підприємства.

До **внутрішніх** факторів належать ті, що безпосередньо залежать від форм, методів та організації роботи на самому підприємстві (ендогенні).

Внутрішні фактори

Якісні внутрішні фактори: мета, галузь діяльності, традиції репутація та імідж, форма власності, організаційна структура управління, організація системи управління, форма спеціалізації, диверсифікація торговельної діяльності, прогресивність засобів і методів реалізації, рівень товарних запасів.

Кількісні внутрішні фактори: кваліфікований склад керівництва і персоналу, доля ринку і стадія життєвого циклу, інноваційна діяльність, адаптивність фірми, тривалість операційного циклу, платоспроможність, ліквідність, співвідношення власних і позикових коштів, вартість капіталу, структура майна, інвестиційна привабливість, доход на акцію, рівень рентабельності діяльності.



3. Сутність та показники оцінки елементів фінансового стану торговельного підприємства

Під ліквідністю будь-якого активу розуміють його спроможність трансформуватися у грошові кошти, а її ступінь визначається тривалістю періоду, протягом якого ця трансформація може бути здійснена.

Платоспроможність це здатність підприємства розраховуватися за своїми фінансовими зобов'язаннями в строк та в повному обсязі.

Фінансова стійкість підприємства – характеристика стабільності його фінансового стану, яка забезпечується високою часткою власного капіталу в загальному обсязі капіталу.

Ділова активність – характеризується показниками оборотності (коефіцієнт оборотності та період обороту) активів та капіталу (загальних обсягів і окремих складових). Ця група показників характеризує інтенсивність використання майна та капіталу підприємства, що має безпосередній вплив на ефективність його функціонування в цілому.

Рентабельність (прибутковість) підприємства характеризується його здатністю генерувати прибуток у процесі фінансово-господарської діяльності.

Показники оцінки ліквідності та платоспроможності підприємства

Найменування показника	Алгоритм розрахунку
1. Загальний коефіцієнт покриття	$K_n = \frac{OA}{ПЗ}$
2. Проміжний коефіцієнт покриття	$K_{np} = \frac{ГК + ПФІ + ДЗ}{ПЗ}$
3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$K_{ал} = \frac{ГК + ПФІ}{ПЗ}$
4. Коефіцієнт відволікання оборотних активів у запаси	$KB = \frac{З}{OA}$
5. Коефіцієнт відволікання оборотних активів у дебіторську заборгованість	$K_{вдз} = \frac{ДЗ}{OA}$
Умовні позначення: OA-оборотні активи, ПЗ- поточні зобов'язання, ГК- грошові кошти, їх еквіваленти ПФІ- поточні фінансові інвестиції, З- сума запасів, ДЗ-сума дебіторської заборгованості	

Показники оцінки фінансової стійкості підприємства

1. Коефіцієнт фінансової автономії (незалежності)	$K_{фа} = \frac{ВК}{К}$
2. Коефіцієнт покриття боргу (коефіцієнт фінансування)	$K_{пб} = \frac{ВК}{ПК}$
3. Коефіцієнт фінансового левериджу	$K_{фл} = \frac{ПК}{ВК}$
4. Коефіцієнт структури позикового капіталу	$K_{спк} = \frac{ДПК}{ПК}$
5. Коефіцієнт фінансової стійкості	$K_{фс} = \frac{ВК + ДПК}{К}$
6. Коефіцієнт кредиторської заборгованості	$K_{кз} = \frac{КЗ}{КПК}$
7. Коефіцієнт простроченої кредиторської заборгованості	$K_{кз} = \frac{КЗ_{пр}}{КЗ}$

Умовні позначення:

ВК- сума власного капіталу,

ПК- сума позикового капіталу,

К-загальна сума капіталу,

ДПК- сума довгострокового позикового капіталу,

КЗ- сума кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги

КПК- сума короткострокового позикового капіталу,

КЗпр- сума простроченої кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги

Показники оцінки рентабельності підприємства

1. Рентабельність діяльності	$P_{\partial} = \frac{\text{ЧП}}{\text{ОД}} \times 100$
2. Рентабельність витрат	$P_v = \frac{\text{ЧП}}{B} \times 100$
3. Рентабельність активів	$P_a = \frac{\text{ЧП}}{A_c} \times 100$
4. Рентабельність власного капіталу	$P_{вк} = \frac{\text{ЧП}}{ВК_c} \times 100$
5. Економічна рентабельність	$EP = \frac{\text{ПЗД}_{\partial o} + \Phi B}{A_c} \times 100$
<p>Умовні позначення:</p> <p>ЧП- сума чистого прибутку, ОД- обсяг виручки від реалізації продукції, В- сума витрат Ас-середня сума активів ВКс-середня сума власного капіталу ПЗД до- прибуток від звичайної діяльності до оподаткування, ФВ- сума фінансових витрат</p>	

Показники оцінки ділової активності підприємства

1. Коефіцієнт оборотності капіталу, разів	$K_{ок} = \frac{Од}{K_c}$
2. Коефіцієнт оборотності власного капіталу, разів	$K_{Oек} = \frac{ОД}{ВК_c}$
3. Коефіцієнт оборотності позикового капіталу, разів	$K_{Oпк} = \frac{ОД}{ПК_c}$
4. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості, разів	$K_{Oкз} = \frac{ОД_c}{КЗ_c}$
5. Період обороту капіталу, днів	$П_{ок} = \frac{K_c}{ОД} \times Д$
6.Період обороту власного капіталу, днів	$П_{Oек} = \frac{ВК_c}{ОД} \times Д$
7.Період обороту позикового капіталу, днів	$П_{Oпк} = \frac{ПК_c}{ОД} \times Д$
8. Період обороту кредиторської заборгованості, днів	$П_{Oкз} = \frac{КЗ_c}{ОД_c} \times Д$

Умовні позначення:

K_c - середня сума капіталу

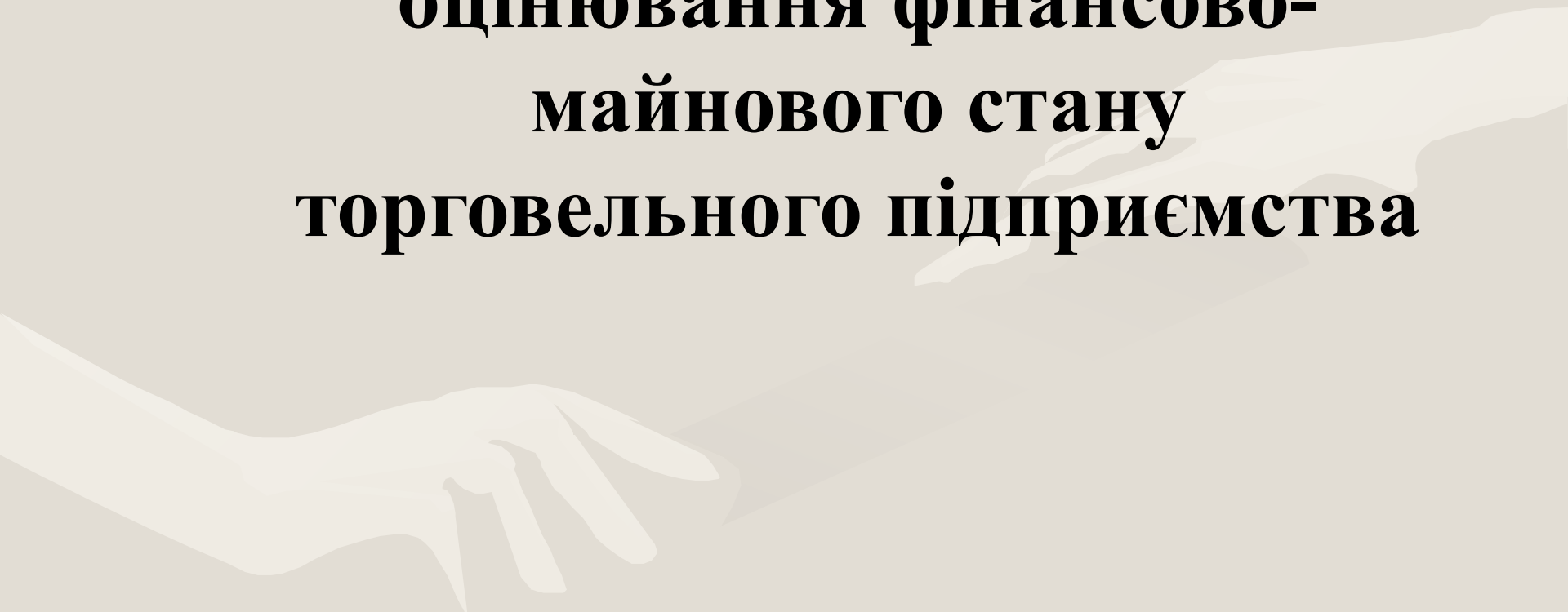
$ВК_c$ -середня сума власного капіталу,

$ПК_c$ - середня сума позикового капіталу,

$КЗ_c$ -середня сума кредиторської заборгованості,

$Д$ -кількість днів у досліджуваному періоді

**4. Методи комплексного
оцінювання фінансово-
майнового стану
торговельного підприємства**



Фінансовий стан - сукупність параметрів, які віддзеркалюють наявність, розміщення та використання фінансових ресурсів підприємства, його платоспроможність, фінансову стійкість, прибутковість та оборотність.

Метою оцінки фінансового стану є ідентифікація існуючого стану господарсько-фінансової діяльності, виявлення проблемних аспектів (слабких місць); пошук резервів її подолання.

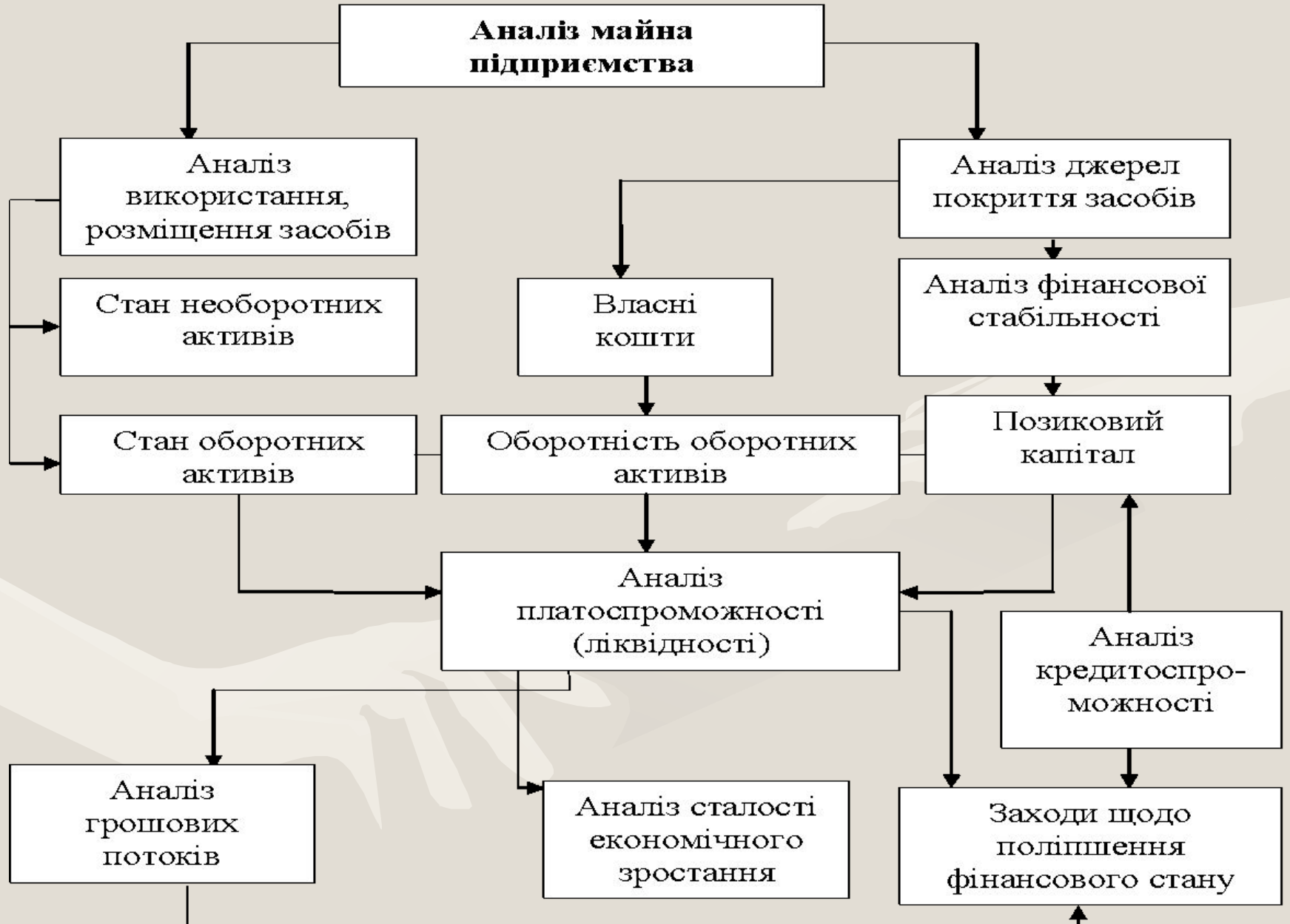
Класифікація підходів до оцінки фінансового-майнового стану

залежно від інформаційного забезпечення та користувачів його результатів – зовнішній, внутрішньогосподарський

залежно від складності методичного забезпечення та глибини дослідження – експрес та фундаментальне оцінювання

залежно від методичних прийомів оцінювання - аналіз окремих аспектів, комплексне (інтегральне) оцінювання

Загальна модель аналізу фінансового стану підприємства



Методи оцінювання окремих аспектів фінансового стану підприємства

Горизонтальний (трендовий) фінансовий аналіз базується на вивченні динаміки окремих фінансових показників у часі

Вертикальний (або структурний) фінансовий аналіз базується на структурному розкладанні окремих показників фінансової звітності підприємства

Порівняльний фінансовий аналіз базується на порівнянні значень окремих груп аналогічних показників

Аналіз фінансових коефіцієнтів (R-аналіз) базується на розрахунку співвідношення різних абсолютних показників фінансової діяльності підприємства між собою

Інтегральний аналіз (комплексне оцінювання) дозволяє отримати узагальнюючу оцінку на основі агрегування окремих показників фінансового стану підприємства

Методи інтегрального (комплексного) оцінювання

1. *Агрегатні методи (оцінка фінансової стійкості, рівноваги)*
2. *Рейтингові (бальні) моделі*
3. *Дискримінантні (статистичні) моделі*